

Motion till riksdagen 2017/18:1849

av **Barbro Westerholm m.fl. (L)**

Stärkt smittskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inkludering av rotavirusvaccination i det nationella vaccinationsprogrammet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hpv-vaccination av pojkar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell handlingsplan mot hepatit B och C och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om informationsplikten vid hiv- och hepatit C-infektion och tillkännager detta för regeringen.

Rotavirusvaccination i det nationella vaccinationsprogrammet

Infektion med rotavirus är det vanligaste skälet till kräkningar och diarréer hos barn ibland med uttorkning som följd, ibland så svår att barnet måste läggas in på sjukhus. Dödsfall är ovanliga i Sverige, däremot är dödligheten hög i låginkomstländer.

Ett barnvaccin mot rotavirus finns idag tillgängligt och erbjuds i vissa landsting men är inte infört i det svenska barnvaccinationsprogrammet. Den nytta/riskbedömning som gjorts av vaccinet talar för att nyttan klart överväger eventuella risker. Vi välkomnar att regeringen aviserat att det nationella vaccinationsprogrammet för barn ska utökas med vaccination mot rotavirus. Införandet bör kopplas till utförliga informations- och utbildningsinsatser riktade såväl till allmänheten som till hälso- och sjukvårdspersonal.

HPV-vaccination av pojkar

Vaccination mot humant papillomvirus (HPV) infördes 2010 i det nationella allmänna vaccinationsprogrammet för flickor. Vaccinationens syfte var att skydda flickor mot

livmoderhalscancer. Sedan dess har kunskapen om HPV-relaterade cancerformer och deras epidemiologi ökat betydligt. HPV-infektioner kan ligga bakom en rad cancerformer och nu uppskattar man att över 700 kvinnor och 300 män årligen i Sverige drabbas av HPV-relaterad cancer. Hos män handlar det främst om cancer i svalg, penis och anus. HPV-vaccin av pojkar skulle därutöver förstärka flokkeffekten och ge bättre skydd för kvinnor och män som inte kan vaccineras. Folkhälsomyndigheten har bedömt att HPV-vaccinering av pojkar uppfyller kriterierna för att införas i det nationella vaccinationsprogrammet. Vi anser att det bör göras snarast.

Nationell handlingsplan mot hepatit B och C

I Sverige beräknas 30 000 personer ha hepatit B och 45 000 hepatit C. Efter många års infektion riskerar bärare av de båda hepatitformerna att utveckla skrumplever, leversvikt och levercancer. Detta medför lidande för dem som drabbas men också höga vårdkostnader. Årligen dör 180 svenskar till följd av hepatit C. Särskilt tydligt blir det när levertransplantation blir indicerad. Hepatit C är idag en av de vanligaste orsakerna till levertransplantation i Sverige. Antalet personer med behov av levertransplantation på grund av hepatit C beräknas öka under de närmaste åren eftersom många svenskar infekterades under 1970-talet och har haft sin infektion länge, många utan att ha vetat om den.

De senaste åren har behandlingsmöjligheterna för hepatit B och särskilt hepatit C utvecklats mycket framgångsrikt. Vi har nu läkemedel på marknaden som effektivt kan bota hepatit C. För hepatit B finns ingen bot men läkemedelsbehandling kan kontrollera infektionen och förhindra komplikationer och minska smittsamheten.

Det vi nu behöver i Sverige är en nationell handlingsplan mot hepatit B och C. Många personer med hepatit hör redan till utsatta grupper, såsom migranter, män som har sex med män och personer som injicerar eller tidigare har injicerat droger. Det behövs tydliga mål för prevention, upptäckt och behandling och inte minst tillgång till läkemedelsbehandling.

Informationsplikten vid hiv- och hepatit C-infektion

Smittskyddslagen från 2004 tar upp ett trettiotal smittsamma sjukdomar, såsom salmonella, hepatit A, B och C, tuberkulos samt hiv. Det är nästan 20 år sedan den senaste större översynen av smittskyddslagen påbörjades. Sedan dess har den medicinska utvecklingen lett till radikala framsteg. Förbättrade behandlingsformer har bland annat gjort att många patienter med hiv inte längre har mätbara virusmängder. Folkhälsomyndigheten, tidigare Smittskyddsinstitutet, har slagit fast att överföringsrisken vid sexuella kontakter är minimal eller mycket låg för människor som lever med hiv och har välfungerande behandling. Läkemedelsbehandling mot hepatit C leder som ovan nämnts till bot av infektionen.

Hovrätten över Skåne och Blekinge friade i oktober 2013 en man med fungerande behandling mot hivinfektion som åtalats för framkallande av fara för annan efter att ha haft oskyddat sex. Hovrätten gjorde bedömningen efter att ha tagit del av det kunskapsunderlag som publicerats av Folkhälsomyndigheten och Referensgruppen för antiviral

terapi (RAV) och som visar på kraftigt minskad smittsamhet vid behandlad hivinfektion. Högsta domstolen beviljade inte prövningstillstånd.

Därför anser vi att det behövs en översyn av smittskyddslagen med analys om den fyller sitt ändamål med avseende på informationsplikten. I det arbetet bör ingå att analysera förhållningsreglerna om hiv, som läkare kan välja att ge sina patienter samt för patienter som behandlats för hepatit C. Utgångspunkten för denna översyn ska vara att Sverige ska fortsätta ha ett smittskyddsarbete i världsklass, och att varje människa har rätt att bemötas med respekt, värdighet och rättssäkerhet.

Barbro Westerholm (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)